

התיאטרון בעיירה

אבנר רחמיאלי

העיירה התברכה בשתי להקות של חובבים מוכשרים ונלהבים שהיו פעילים מאד והציגו מחזות של סופרים יהודיים ואחרים לעתים קרובות.

המיסדים והמנהלים היו שני „משוגעים לדבר“, אנשים ברוכי כשרון דרמטי, אלטער שאמעס ופייסי קלימבורד, שהיו מסורים לרעיון זה בלב ובנפש, ובהתלהבותם משכו עשרות צעירים וצעירות שמצאו סיפוק בהשתתפם במשחק, בהפצת הכרטיסים ובהכנת התפאורות וכו'.

תחילה היתה להקה אחת, ששניהם השתתפו בה. לאחר שהתפלגו, היתה התחרות בין שתי הלהקות — התחרות שהיתה בה ברכה, כי הגבירה את האמביציות של כל אחת מהן לכיבוש הצבור.

הלהקה, שבראשה עמד אלטער שאמעס, פעלה בעיקר למען בית-הספר „פאלקסשולע“ ולכן קראו לה: הלהקה של ה„פאלקיסטים“ או של ה„לינקע“ — השמאליים. לאלטער עזרו בני אחיו בענצי שאמעס, גדליה ומנדל.

הלהקה, שבראשה עמד פייסי קלימבורד, הקדישה את הכנסותיה למען בית היתומים, בית-הספר „תרבות“ ומסדות אחרים. קראו לה: הלהקה של ה„ציונים“. לפייסי עזרו אחיו לובה, שהיה שחקן מיכשר מאד.

עשרות צעירים נלהבים לרעיון למדו את התפקידים, דקלמו, שרו, רקדו, ניגנו ומילאו את חלל העיירה בהווי תיאטרוני, בוויכוחים על הבעיות החברתיות, האנושיות והפוליטיות, שנרמזו או נאמרו במפורש במחזות שהועלו על הבמה בצורה משכנעת. הפרובלמטיקה של הדור הוגשה בלשון מובנת לקהל הפשוט, המתלבט בבעיות הזמן ומחפש פתרונות. כל הצגה היתה מאורע בעיירה, שעורר ולפעמים הסעיר את הרוחות. השירים והתזמונים הושרו בחובות ובבתים הצנועים והעניים, ושבחם של השחקנים-הארטיסטים, שהצטיינו במשחקם, נישא בפי כל.

אני זוכר בוקר אחד כאשר כל העיירה שרה:

„הוליעט, הוליעט קינדעו לאך כל זמן איר זענט נאך יונג פונ'ם ווינטער ביון פרייג — א קאצן שפרונג“...

ההצגות התקיימו באולם גירנשטיין ולפעמים באולם ה„פוז'רנה“ (מכבי האש). בני הנוער היו מאושרים להשיג כרטיסים במחיר זלוטי אחד ל„גלורקה“ (ליציע) ושתו בצמא כל מלה שנאמרה על הבמה: על אהבה, על אכזבות בחיים, על ביקורת, על סדרי החברה וכו'.

לפעמים היו מגיבים ברחש-לחש, ואז היה אברהם קולצ'אק צועק: „טישא גאלארקא“. היהודים האדוקים, שלא סבלו כל חידוש בחיי החברה, התנגדו לאמנות הבמה הזאת, שלדעתם הרחיקה את הנוער מן המסורת. הם דיברו בלעג על ה„טריאטער“...

בציבור נהגו, לפעמים, לקרוא ללהקות „די לוביטעלעס“, כלומר החובבים, לעזמת להקות שחקנים מקצועיים שהגיעו לעיירה מווארשה ומזוילנה.

שחקנים גדולים, כמו טורקוב, למשל, שביקרו בעיירה, שיבחו את כשרונם ומסירותם של אלטער שאמעס ופייסי קלימבורד ורמת המשחק של להקותיהם.

אצל עמים אחרים היו אנשים כאלה זוכים לפרסים ולכיבודים גדולים, אך כאן גורלם היה מר, כגורל כל יהודי העיר.

תהיינה-נא שורות אלה מצבת זכרון נצחית לפייסי קלימבורד ואלטער שאמעס. מייסדי התיאטרון בעיירה.

מייסדי התיאטרון בעיירה: אלטער שאמעס, פסח קלימבורד ויוסף לינדן בשנת 1920.